

Sárközi Gergely

Az oroszlán bálba megy

1.

Szörnyű hangzavar volt a teremben. Nők, és férfiak kacagtak, nevettek, valósággal fulladozva a nevetéstől. Az asszonyok kék lepelbe burkolóztak, míg a férfiakon egyszerű ruha díszlett. Sarujuk alatt, mely meztelen lábukon feszült, valósággal remegett a terem. Bál volt, áldozatbemutató. Egyszerű márvány padló, hatalmas lapokból, burkolatlan téglafalak, melyekre néhol egy-egy faliszőnyeget aggattak, csak hogy meghittebb legyen a báli terem.

Egyszerű volt maga a mennyezet is. Sok oszlop tartotta a gerendákat, olyan magasan, hogy az ember belesédült, ha csak felnézett. Szép oszlopok voltak, mi tagadás. Nem is tudnám így eldönteni, hogy dór, jón, vagy korinthoszi lehetett, de az biztos, hogy a maguk robusztus valójában nem engedték a mennyezetet aláhullani. Szilárdan tartották azt.

Néhol egy-egy ablak látszott, melyek kicsik voltak, s épp ezért nem engedték be a fényt eléggé, s ezért helyettük mécsesekkel, sőt, fáklyákkal világítottak.

A fáklyatartók szépen kovácsolt vasból készültek, s maga a rúd díszesen faragott olajfából készült. Egyfajta istenábrázolás lehetett rajtuk, s tetejükön fényesen világított az olajba mártott posztócsík.

Füstöltek rendszeresen, ami miatt természetesen az ablak mellett voltak, melynek nem voltak üvegtáblái. Csupán egy téglával körülrakott üresség volt az ablak. Nem voltak zsaluk, semmi nem volt. Így a füst kifelé távozhatott, az amúgy is zsúfolt teremből.

Dágón istennek volt éppen amolyan „neve napja”, melynek alkalmából a filiszteusok, s a városfejedelmek összegyűltek. Áldozatot mutattak be, melynek keretében bált is rendeztek, természetesen a gazdag városiak részére. Ilyesfajta sehonnai paraszt át sem léphette a küszöböt. Az örök rögvést ki is dobták

volna. Kívülről természetesen menyegzőnek is tűnhetett, bár, gondolom nem szükséges megemlítenem, hogy nem az volt. Dágón isten különleges kitalált személy volt, melyben vakon hittek a filiszteusok, s a városi előljárók egyszerre.

Izárea, egy helyi előljáró felségével jött el erre az ünnepre, de nem érezték túlzottan jól magukat. E derék férfiú feleségének testvére a szép Delila volt, kinek kegyeiért annak idején Izárea is versengett. De ha nincs ló, jó a szamár is alapon e férfiú inkább Hóseát vette nőül, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy így mindig a szép Delila közelében maradjon. A terve nem vált be. Nejevel elhidegültek egymástól, gyermekük nem született. A válás természetesen mindkettejük számára elviselhetetlen szégyent jelentett volna, ezért ezt a lehetőséget is mellőzték.

Házukon kívül minden maga volt a tökély. A képmutatás magasiskolája volt ez, mindenhova kart karba öltve jártak, mosolyogtak, tréfálkoztak egymással. S nem csak az utcán, mindenféle bálokban is.

Úgy hitték, sosem buknak le. Otthon azonban nem beszéltek egymással még egy szót sem, hacsak, nem a vacsoráról volt éppen szó. Izárea szeretett enni. S ennél már csak a bort szerette jobban. Kedvenc étke talán az ökörsült volt, vagy a kakukkfűvel elkészített bárány. Fialat bárány, hozzáteszem. „Mert nincs is rosszabb egy öreg, kehes birkának a húsánál.”-mondotta mindig, ha társaságban voltak. Barátja sok volt, kikkel napi szinten összejártak beszélgetni, iszogatni, vagy éppen, hogy kibeszélik a munkaügyeket.

Izárea adószedő volt, kinek hivatala a város központjában állott. S ahogyan minden hivatalos épület előtt, itt is helyet kapott egy oltár, egy Dágón oltár, mely alatt apró persely volt rejtve, hogy a hívek oda dobják az istenüknek szánt adományt, s melyből a papok minden héten kivették ezeket a jóhiszeműen adott garasokat, s a maguk javára költötték.

Itt, a városban látszólag a fejedelmek éltek jól, kiknek saját

villájuk, fürdőjük, és templomuk volt. De tévedtek. A látszólag szegény egyházuk, melynek papjai rongyos csuhákban jártak, mérhetetlenül gazdag volt. Ugyanis a szegényes csuha alatt gyémántos, aranydíszes láncok, aranyfonallal kivarrt ruhák csillogtak. De ez valahogy senkinek nem tűnt fel. Ahogy az sem, hogy míg a szegény parasztok, és koldusok éhen haltak az utak szélén, addig mindenki más fürdött a pénzben.

S ezeket a vak, égett bőrű, sovány koldusokat senki nem kaparta el, ehelyett otthagyták őket a napon, míg a kutyák el nem kezdték kerülgetni őket.

Ez egy bűnös város volt annak idején. Izárea sem szerette. Sem a házát, melyben hét szolgáló minden parancsát leste, sem a nejét, ki őt nem szerette viszont, sem pedig a barátait, kikkel csak a munkáról tudott hosszasan elbeszélgetni.

Minden csak látszat volt. Egy tökéletes látszat, melyben ő volt a nyertes, ő volt a legjobb ember-persze csak kívülről.

Belülről ő szenvedett a legtöbbet. De fent kellett tartania a látszatot, nehogy kigúnyolják, nehogy gúny tárgyává tegyék. Mert ha ez bekövetkezik, akkor vége mindennek. Az lenne az utolsó csapás számára.

Biztosan végezne magával, de túl büszke volt ehhez. Akkor a neje nyerne. Özvegyként újra férjhez mehetne, egy jobb kapcsolat reményében, s akkor már végképp boldog lehetne. Ezt nem engedhette.

A látszat volt tehát az ő egyetlen mentsvára, mely védte őt, mint holmi bástya, egészen a felületesség végéig.

„Talán ha valahogy eltűnne az asszony... talán ha valahogy megözvegyülnék, sokkal jobb lenne az élet. Hát persze! Ez az! Ha én megözvegyülök, újra megházasodhatok!”

Ekkor azonban nyakon csapta a felismerés acél tenyere.

Mindenki őt figyelte a teremben. Izárea ugyanis hangosan gondolkodott. Ami éppenséggel még nem lenne túl nagy gond, csak ugye azok a fránya szavak...

Rejtett utalás a gyilkosságra, mely véletlen balesetnek tűnik?

Egy megözvegyült férj, aki új feleségével boldogabb lehet?
Nos, drága olvasóim, ezt nevezték a világtörténelemben mindig is szerencsétlen balesetnek.

Felesége hápogni próbált, de ekkor a teremben mindenki a nagy, kétszárnyú ajtó felé fordult.

Egy foglyot hoztak, láncra verve, mintha muszáj volna. Kopott, mocskos ruhája nem illett a bálozók öltözkééhez, valamint a sok, kifinomultan bársonyos bőrhöz borzasztóan taszítóan hatott egy szakállas, afféle hegyi óriás kinézetű ember.

Amikor a nép végre felfogta, hogy Sámsont hozzák, dicsőíteni kezdték Dágónt, és hálát adtak neki. Végre erejét veszítette az az ember, aki annyi filiszteust megölt, s akin egy egyszerű nő fogott ki, íme, most itt van ő: a nagy Sámson.

Dágónt dicsőítő emberek között volt Élóhás, és Arréhap, kik Zofofil fiai voltak. Mára mind a ketten megöregedtek, dús szakálluk nőtt, s este, elalvás előtt mindig Mózes könyvét olvasták. Igen, ők voltak az abszolút papok, akik, úgymond irányították a Dágón kultuszt. Pedig izraeliták voltak... Ők ketten lopták ki a perselyekből a pénzt, s ők is osztották el a papok között. Nem mondhatnám, hogy testvériesen, mivel, ellentétben a többi pappal, nekik volt külön perselyük, tele pénzzel, melyet öreg napjaikra tartogattak.

Bűnös emberek voltak, de nekik is járt a megbocsátás. Ebben a teremben egyedül Sámson volt igaz hitű, akit most, mint holmi veszett ebet, láncra tartanak.

Élóhás volt az idősebb. Sosem volt nős, gyermeke sem született. Termete, és alkata miatt félt, hogy a nők kicsúfolják, ezért a szép élet helyett a gazdagságot választotta. Öccse megözvegyült, ő ezért lett pap. S arról már igazán nem tehetett, hogy őt is vonzotta a pénz...

Persze, a nép szemében szegények maradtak, s így most is, bál alkalmával, csuha helyett az ugyancsak szegényes papi dísz öltözetet öltötték magukra. Eközben házukban, egy ládában ott csillogott a szép, aranyos, gyémántos ruha...

2.

Sámsont eleresztették, levették kezéről, s lábáról a láncot. Egy vézna szolgál vigyázott rá, amúgy, hogy el ne szökjön, pedig neki esze ágában nem volt a szökés. Sokkalta fontosabb dolog foglalkoztatta.

Nézte a társaságot, kik elképedve bámultak rá, méregették, gúnyolták, s csúfot űztek belőle.

Eszébe jutott minden régi esemény, melyek most derűt, vagy éppen haragot, gyűlöletet szítottak szívében.

Eszébe jutott, amiket anyja mesélt neki gyermekkorában, fogantatása körülményeiről.

Anyja így mesélte mindezt:

„Eljött hozzám egyszer az Úr angyala, és ezeket mondotta: Lásd, te meddő vagy, nem szültél. De teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Mostantól fogva vigyázz, hogy bort, vagy részegítő italt ne igyál, és semmiféle tisztátalant ne egyél. Mert teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Ne érje annak a fejét borotva, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából.”

Sámsont boldogsággal töltötte el ez a visszaemlékezés. Tovább elmélkedett hát, hogy addig se az őt káromló tömeget figyelje. Visszaemlékezett azokra az időkre, amikor filiszteus nőt akart feleségül venni. Apja és anyja elleneztek a házasságot, de Sámson csak azt a nőt akarta.

Elmentek hát Timnába, hogy apja megkérje neki az imádott nő kezét.

A szőlő felé mentek, s Sámson elmaradt. Egy ordító oroslánkölyökkel találta szemben magát, akit se szó, se beszéd, kettészakított.

„Az Úr adott erőt karjaimba. Tökéletesen kettétéptem. Ha az Úr nem lett volna velem, biztosan meghalok!”

Pár nap múlva újra arra járt, s gondolta, megnézi az oroslán

tetemét. Mert a gyilkos mindig visszatér a tett helyszínére. De amit ott látott, az mélységesen megdöbbenette.

Az oroszlán tetemében egy méhraj fészkelte. Kivette a mézet, s evett belőle, majd, mikor szüleivel találkozott, nekik is adott belőle.

„Nem mondhattam el nekik, honnan van a méz. Botorság lett volna, s még csak az hiányzott volna, hogy megijedjenek, s féljenek tőlem! Jobb, hogy hallgattam a mézről. Jól esett látni, amint jóízűen falják a mézet. Szeretem a családomat.

De az Úr mégis ide küldött. Levágták hajam egy nő miatt, ki kifogott rajtam, lóvá tett! De ha itt lenne! Ó jaj, mit csinálnék, ó jaj!”

A két pap közeledett Sámsonhoz, de alig észrevehetően.

Mondhatnám úgy is, hogy lopták a távolságot felé. Gyanúsan méregették, mintha tudnának valamit, amit ő nem. S ez módfelett bosszantotta Sámson, most így, kopasz valójában is. Azonban, azt le kell szögezmem, hogy annyira mégsem volt kopasz. A börtönrabság idején, mint minden embernek, neki is nőni kezdett a haja. Nem volt természetesen olyan hosszú, mint annak előtte, de tar kopasz sem volt.

- Mi célból jöttél ide Sámson? Lám elkaptunk, lám börtönbe vetettünk! - gúnyolta Arréhap.
- Az Úrnak terve van velem!
- Az Úr, az Úr! Mindig csak ezzel jössz... Mikor tudatosul végre benned, hogy itt Dágón az igazi isten?

Élőhás mélyen hallgatott. Testvéreivel zsidók voltak, kik valóban abban az egy Istenben hittek, mint Sámson. Nem tudta elképzelni, hogy öccse hogyan hihette el így, ilyen mélyen ezt a kultuszt. Egy kitalált istenség az egész Dágón, aki előtt egy egész város hódol! A gazdagság eszménye, mely ide vezette őt, de testvére családi okok miatt csatlakozott. S mégis, ő az, aki ezt a legjobban elhiszi. A bánat, és a szomorúság egyszerre marta a lelkét. Hiszen, minden este Mózes törvényeit olvassuk! Hogy lehet akkor ilyen? Vagy csak megjátssza? Ha igen, akkor

azt nagyon jól csinálja. Lám, Sámson elhiszi. „De talán, ha megmentem ezt a bírát... a Mennyekbe kerülhetek! Hiszen az tény, hogy kiirtott rengeteg filiszteust, de mi zsidók vagyunk! Meg kell menteni Sámson...”

Sámson azonban már régen máshol járt. Gondolataiba merült. Az esküvője jutott eszébe, melyen találós kérdést tett fel harminc vőfélyének harminc öltözet ruháért cserébe:

„Étel jött az evőből,
Édes jött az erősből.”

S ezek a tudatlanok nem tudták megfejteni három napon át!

„De rávették nejemet, hogy árulja el a megfejtést! És ezért lementem Askelónba, és megöltem harminc embert a ruhákért? Erre vett rá egy nő? Aki hozzáment az egyik vőfélyhez?!”

Bizony. Sámson felesége hozzáment az egyik vőfélyhez, magára elhagyva ezzel alig egyhetes házasságukat.

Élőhás ott állt a nagy, és erőd bíra előtt. Robusztus termete volt, de mocskos ruhája, és ápolatlan teste nagyban rontott az összhatáson.

Büzlött, izzadtságszaga volt, s hajából tetvek lógtak. Mindazon által még így is szép embernek tűnt. Olyan embernek, akit valóban megáldott az Úr.

„De most a kultusz fontosabb”- gondolta magában.

Izáreával senki nem foglalkozott többé. Felesége még néha-néha rápillantott, amúgy mérgesen, de ugyanakkor pillantásában benne volt az „Ezt majd otthon megbeszéljük.” hangsúly, melytől férje úgy félt.

Arréhap továbbra is káromolta Sámson, ezekkel a szavakkal:

- Ha valóban az Úr áldott meg, hol van most, hogy megszabadítson? Hajadat levágtuk, így erőd elveszett! Nincs már hatalmad felettünk! Te vagy most számunkra az a hangya, az az utolsó féreg, akit a legkönnyebben eltaposhatunk! Nézd meg a tömeget! Mindenki arra vár, hogy te meghalj! Annyi filiszteust megöltél, hogy már rég kijárna neked egy kiadós halál!

3.

Élólás ekkor megdöbrentő dolgot tett. Kiállt Sámson mellett. Fogta testvéröccse kendőjét, s szoroson a nyakára tekerte, úgy, hogy az fulladozni kezdett. Közben maradt ideje a visszavágásra. Torkon kapta Élólást, s szitokszavakkal káromolni kezdte.

A tömeg döbrenten nézte az eseményt, s ezalatt Sámson nyugodtan az égre kiálthatott:

„Ó Uram, Uram! Emlékezz meg rólam, és erősíts meg engem még most az egyszer, én Istenem, hogy bosszút állhassak a filiszteusokon a két szememért!”

Az oroslán ekkor átfogta két kezével a két középső oszlopot, majd ordítva magához húzta azokat. Roppant a nagy kő, repedt a fal, a mennyezet.

Egy perc alatt a semmivé lett egy egész tömeg, s így Sámson több filiszteust ölt meg egyetlen perc alatt, mint eddig összesen életében.

A mátkapár, Izárea, és Hósea, valamint a két testvér, Élólás és Arréhap is a romok alá került.

Talán, e négy ember közül a legjobban Élólás érdemelte meg a bűnbocsánatot. Tudjuk jól, ez mindenkinek kijár, mióta világ a világ. Ugyanis Élólás volt az, aki nem számítva a halálra, megvédte Sámson az őt káromló testvéröccsétől.

Az oroslán azonban tudta, mi vár reá. Pontosan tudta. Mikor kivitték a foglyok házából, már akkor eltervezett mindent.

És Izárea? Egy boldogtalan ember, kit csak a hazugság éltet?

Egyre többen vannak így, valljuk be őszintén. Felesége, Hósea a vagyon miatt vállalta ezt az életet. Ő volt az a nő, akít csupán a pénz vonzott. Talán, ő volt az első ilyen nő. És Arréhap? Az özvegyiségtől, s a hirtelen jött gazdagságtól megveszett ember mintapéldánya.

De van még olyan is, amire senki sem gondolt....

4.

Mánóah, és az orozslán testvérei elmentek a városba, hogy elvigyék a testet, s tisztességgel eltemessék.

A romok alatt leltek rá Sámsonra, s mikor felemelték, döbbenet vették észre a testvérük által megvédett egyént. Élóhás feküdt Sámson alatt, ájultan, de élve. Kétségtelenül az orozslán utolsó erejével még ráborult a férfira, ki így megmenekülhetett. Körülöttük azonban mindenki halott volt. A történetek után Sámson Corá és Estáól között temették el apjának, Mánóahnak a sírjába. Húsz évig volt Izráel bírása.

... Élóhás új névvel kezdett új életet, eldobta a gazdagságot, s a hatalmat, így kezdve új életet egy másik városban. Immár igaz zsidóként élve. Ma már senki nem emlékszik Élóhásra, csak a jószívű, és adakozó „testvérére” Mannahásra...

Vége